

**İSTANBUL
SİSMİK RİSKİN AZALTILMASI
VE ACİL DURUM HAZIRLIK (İSMEP) PROJESİ**

**ÇEVRESEL YÖNETİM PLANI
(ÇERÇEVE BELGE)**

YÖNETİCİ ÖZETİ

Proje.

Teklif edilen proje kapsamında, Dünya Bankası tarafından başlatılan ve pek çok uluslararası finansal kuruluş (UFK) tarafından desteklenen yüksek başarılı proje bir adım ileriye taşınarak, İstanbul şehrinin olası bir depreme karşı dirençliliğinin artırılması amacıyla okul, hastane ve diğer sosyal tesisler gibi öncelikli kamu binalarının yapısal olarak güçlendirilmesi ve yeniden yapımı çalışmaları finanse edilecektir.

Bu, kritik kamu tesislerinin depreme dayanıklılık için güçlendirilmesi ve afet risk yönetimi ile acil duruma hazırlık konusundaki kurumsal kapasitenin geliştirilmesi yoluyla sağlanacaktır.

Proje, aşağıda belirtilen 3 bileşenden oluşur.

A Bileşeni (Acil Durum Hazırlık):

(i) BT ve acil durum iletişim ekipmanı, su depolama tankları, jeneratörler, acil durum araçları, vs. gibi acil durum ekipmanının temin edilmesi; (ii) halkı bilinçlendirme ve eğitim çalışmaları ve (iii) acil durumlara hazırlık ve müdahalenin geliştirilmesine yönelik teknik destek.

B Bileşeni (Kamu Tesislerindeki Sismik Riskin Azaltılması):

(i) okul ve hastane gibi yaklaşık 100 adet kamu binasının güçlendirilmesi/yeniden yapımı ve (ii) fizibilite çalışmaları, ayrıntılı tasarımlar ve yapım işlerinin gözetimi.

C Bileşeni (Proje Yönetim Desteği):

(i) faaliyet giderleri, danışmanlık ile BT ve ofis ekipmanı.

Proje Seviyeli Şikayet Çözme Mekanizması

Okul güçlendirme veya yeniden yapım çalışmalarına müdahil olan ebeveyn, öğretmen, öğrenci gibi paydaşlar, yapım işleri başlamadan önce yapım işleri hakkında, sosyal danışmanlar ve İPKB personelinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantılar veya eğitimler yoluyla ayrıntılı olarak bilgilendirilir. İPKB, bu yöntem sayesinde, tüm yapım süreci boyunca endişe veya şikayetlerle ilgili olarak bu paydaşlarla irtibat halinde olacaktır.

Bunun yanı sıra, İSMEP faaliyetleriyle ilgili olarak aşağıda belirtilen tüm iletişim kanalları (e-posta, telefon, faks, vs.) üzerinden İPKB'ye ulaşmak mümkün olacaktır.

İstanbul Proje Koordinasyon Birimi

Tel: +90 216 505 55 00

Faks: +90 (216) 225 04 85

e-posta: info@ipkb.gov.tr

twitter: @ipkbgovtr

Facebook: ipkb (İstanbul ProjeKoordinasyonBirimi)

Çalışanlar için Şikayet Çözme Mekanizması (ŞÇM)

Müşavirlerin sahadaki çalışmalar süresince İş Kanunu'nun 36. Maddesine istinaden "İşçilerin parayla ilgili şikayetleri" için "Şikayet Çözme Mekanizması" kurmaları istenmektedir. Bu kanuna göre; Müşavir, işçilerin parala ilgili şikayetleri için Müteahhitin ilgili hakedişi ödenmeden önce 1 ay boyunca asılı kalmak üzere panoya duruyu asar. İşçiler şikayetlerini ayrıca Müşavire ya da İPKB'ye doğrudan iletebilir.

Projeden Etkilenen Kişiler Mekanizması (PEKM)

PEKM, Asya Altyapı Yatırım Bankası (AIIB)'nin çevre politikası ve sosyal politikasını (ÇSP) uygulama konusundaki eksikliklerinin kendilerini olumsuz şekilde etkilediğine veya etkileyebileceğine inanan Projeden etkilenen kişiler tarafından yapılan başvuruların -bu kişilerin endişelerinin Proje seviyeli ŞÇM veya Banka Yönetiminin süreçleriyle uygun şekilde çözülemediği durumlarda- bağımsız ve tarafsız bir şekilde incelenmesine imkan sağlamak amacıyla AIIB tarafından oluşturulmuş bir mekanizmadır.

AIIB PEKM hakkında bilgi almak için <https://www.aiib.org/en/policies-strategies/operational-policies/policyon-the-project-affected-mechanism.html> adresini ziyaret ediniz.

Tablo 1. AZALTMA PLANI

Faz	Konu	Azaltma Önlemi	Maliyet	Kurumsal Sorumluluk
YAPIM	<p>❖ Hava Kalitesi</p> <p><i>Toz emisyonları; güçlendirme veya yıkım faaliyetleri sırasında ufak çaplı ve geçici olacaktır.</i></p> <p><i>Araç egzoz emisyonları; karbon monoksit (CO), azot oksitler (NO_x), kükürt oksitler (SO_x) ve kaçak hidrokarbonlar.</i></p>	<p>Tozun önlemesi için su püskürtülmesi ve inşaat sahasında perde ve paravan kullanımı gibi toz önleme önlemleri ve iyi temizlik, düzen ve bakım uygulamaları (good housekeeping practices).</p> <p>Çalışanlar tarafından maske, iş eldiveni ve kıyafeti kullanılması.</p> <p>Tozlu inşaat malzemelerinin şantiyeye taşınmasında veya şantiyeden hafriyat taşınmasında kullanılan tüm araçlar, toz yayılmasını önlemek için kapalı ve örtülü olacaktır.</p> <p>Uygun emisyon kontrol teknolojilerine ve ekipmanına sahip araçların / motorların seçilmesi ve kullanımı.</p> <p>Tüm araç ve ekipmana ait motor ve egzoz sistemlerinin ilgili araç/ekipman tipi ve çalışma şekli için belirlenen Yönetmelik limitlerini ihlal etmeyecek şekilde tutulması.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir.</p> <p>Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p> <p>Faaliyetin gözetiminden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumludur.</p>

	<p>❖ Gürültü</p> <p>Güçlendirme ve yıkım çalışmaları sırasında kullanılan ekipman ve teslimat araçları, gürültüye yol açmaktadır. Kamyonların güzergahları boyunca gürültü seviyelerinde geçici artışlar da söz konusu olacaktır.</p>	<p>Gürültülü çalışan ekipmanlarda uygun ses emici takılı makinelerin kullanılması gibi gürültü kontrol tekniklerinin kullanımının sağlanması.</p> <p>Şantiyeden yayılan gürültü değerlerinin Türkiye’de uygulanan eşik değerleri aşmamasının sağlanması. Çalışma saatleri, insanların özel hayatlarına (örneğin hafta sonları, okul, hastane yakınında, cami, kilise ibadet saatlerinde çalışma) uygun şekilde hassasiyet gösterilmek suretiyle normal çalışma saatleriyle sınırlandırılacaktır.</p> <p>Gece mesaisi yapılan durumlarda çalışma saatleri, çevrede yaşayan insanlara danışıldıktan sonra ilgili yetkili makamlarla görüşülüp anlaşmaya bağlanacaktır.</p> <p>Gece çalışmalarının gerekli görüldüğü ve gürültü seviyelerinin yüksek olacağı durumlarda halk 1 hafta öncesinden bilgilendirilecektir.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir.</p> <p>Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p> <p>Faaliyetin gözetiminden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl Müdürlüğü sorumludur.</p> <p>Faaliyetin gözetiminden İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumludur</p>
--	--	--	--	---

YAPIM	❖ Nakliye	<p>Kapalı kasalı kamyonların kullanılması</p> <p>Ziyaretçiler ve çevrede yaşayan insanlara rahatsızlık verilmemesi için alternatif yolların en iyi şekilde kullanılması.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir.</p> <p>Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Önlemin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p> <p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>İstanbul Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Dairesi, Yükleniciye yardımcı olacak ve Yükleniciyi gözetleyecektir.</p>
	❖ Atık Yönetimi	<p>Yıkım Hafriyatı muameleleri için Yönetmeliğe uygun bir plan hazırlanır.</p> <p>İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin onayı alınır.</p> <p>Plana uygun depolama, taşıma ve bertaraf faaliyetleri sağlanır.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir. Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p> <p>Faaliyetin gözetiminden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı İl Müdürlüğü sorumludur.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <i>Tehlikeli Atık Muameleleri</i>	<p>Güçlendirme çalışmaları sırasında muamele edilecek olası tehlikeli atıklar, Yönetmeliğe uygun olarak ve Kamu Binasının sahibi/yönetimi ile istişare edilerek tespit edilir.</p> <p>Bu atıklara ilişkin muameleler için Yönetmeliğe uygun olarak ve Kamu Binasının sahibi/yönetimi ile istişare edilerek bir plan hazırlanır.</p> <p>Plana uygun muamele, depolama, taşıma ve bertaraf/imha faaliyetleri sağlanır.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir. Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Yükleniciye yardımcı olunmasından, planın onaylanmasından ve uygulanmasının gözetiminden İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumludur.</p> <p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> <i>Tıbbi Atık Muameleleri</i> <p>Hastane güçlendirme çalışmalarıyla ilgilidir</p>	<p>Hastane Yönetimi, tıbbi atıkların toplanması, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin planlar hazırlayacak ve sorumlu personel için gerekli eğitimi sağlayacaktır.</p> <p>Hastane hizmet vermeye devam ettiği takdirde güçlendirme faaliyetleri sırasında ortaya çıkan tıbbi atıkların sürekli yönetimine ilişkin gerekli önlemler hastane yönetimi tarafından alınacaktır.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir. Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Azaltma Planının hazırlanması ve uygulanmasından Hastane Yönetimi sorumludur.</p> <p>Tıbbi atıkların nihai olarak bertaraf edilmesinden belediye sorumludur.</p> <p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Asbest İçeren Malzemelerin Yönetimi</i>	<p>Asbest içeren olası mevcut malzemeler konusunda bina sahibine/yöneticisine danışılır (Tasarım çizimlerinin ve şartnamenin bu konuda bir bilgi içermesi öngörülmektedir.)</p> <p>Asbest içeren malzemeye ilişkin muameleler için Yönetmeliğe uygun olarak bir Plan hazırlanır.</p> <p>Asbest içeren malzemelerin İZAYDAŞ gibi ruhsatlı tehlikeli atık madde bertaraf sahalarında nihai şekilde bertaraf edilmesi için gerekli düzenlemeler yapılır.</p> <p>Güçlendirme çalışmaları sırasında bu Plana uygun olarak azaltma önlemleri uygulanır.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir. Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p> <p>Muamele planının onaylanmasından ve uygulanmasının gözetiminden Çevre ve Şehircilik Bakanlığı sorumludur.</p> <p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden İstanbul Büyükşehir Belediyesi sorumludur.</p>
--	--	---	---	---

	<p>❖ Radyasyon Güvenliği</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hastane Güçlendirme çalışmalarıyla ilgilidir	<p>Hastane Yönetimi, “Kaza ve Acil Durum Planı” uyarınca bir Radyasyon Güvenliği Planı hazırlayacaktır.</p> <p>Hastane, güçlendirme çalışmaları sırasında uygulanacak olan bu plan için TAEK’in onayını alacaktır.</p> <p>Bu plana uygun olarak azaltma faaliyetleri gerçekleştirilir.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir. Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Azaltma Planının hazırlanması ve uygulanmasından Hastane Yönetimi sorumludur.</p> <p>Planın idaresinden, onaylanmasından ve uygulanmasının gözetiminden TAEK sorumludur.</p> <p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p>
--	--	--	---	---

	<p>❖ İşçi sağlığı ve güvenliği</p>	<p>Tüm gerekli koruyucu ekipmanlar (baret, güvenlik kemeri, koruyucu kıyafet, eldiven, gözlük, vs.) işçilere temin edilecektir.</p> <p>İnsanların ve yerel halkın güvenliğinin sağlanması için uygun uyarı işaretleri yerleştirilecektir.</p> <p>Personele “iş sağlığı ve güvenliği” konularında eğitim verilecektir.</p> <p>4857 sayılı İş Kanununun “İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği”, “Yapı İşlerinde Sağlık ve Güvenlik Yönetmeliği” ve “Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanımı Hakkında Yönetmelik” gibi ilgili yönetmelikleri takip edilecektir.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir.</p> <p>Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p>
	<p>❖ Halkın Güvenliği</p>	<p>Uyarı işaretleri & ışıklar ile bariyerler, vs. kullanılarak halkın şantiyeye girişi engellenecektir.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir.</p> <p>Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p>

	❖ 200'den fazla haneyi kapsayan Kentsel Yenileme Projeleri	<p>Müşteri (Proje Uygulama Birimi) bir ÇED raporu hazırlatmalıdır.</p> <p>Rapor, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylanacaktır.</p> <p>Önlemler, yüklenici tarafından uygulanacaktır.</p>	<p>Yaklaşık 50.000 USD/ÇED Raporu.</p>	<p>İlgili Uygulama Birimi bir ÇED raporu hazırlayacaktır (veya hazırlatacaktır).</p> <p>Raporun onaylanmasından Çevre ve Şehircilik Bakanlığı sorumludur.</p> <p>Önlemlerin uygulanmasından tasarımcı/yüklenici sorumludur.</p> <p>Uygulamanın gözetimi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilecektir.</p>
--	---	---	--	---

YAPIM	❖ Atık Su (Noktasal / Noktasal Olmayan) Muameleleri	<p>Yüklenici, yapım işlerinden kaynaklı su kirliliğini önlemek amacıyla yapım işleri sırasında atık suyun;</p> <ul style="list-style-type: none"> • ya doğrudan şehir kanalizasyon sistemine (varsa) ya da • yeterli kapasiteye sahip olan ve düzenli aralıklarla boşaltılan septik tanklar vasıtasıyla tahliyesi ve/veya dökülmesi için gerekli tesisatı sağlayacaktır. <p>Yakındaki su yollarının yapım işlerinden kaynaklı atık suyla kirlenmesinin önüne geçmek için gerekli ilave tedbirler alınacaktır.</p>	<p>Kriterler / şartnameler, ihale ve sözleşme belgelerine eklenecektir. Ayrı bir maliyet kalemi olarak değerlendirilmemektedir.</p>	<p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p> <p>İSKİ (İstanbul Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi), faaliyete yardımcı olacak ve faaliyetin gözetimini gerçekleştirecektir.</p>
	❖ Kültürel Miras	<p>İlgili yasal adımlar dikkate alınır.</p>	<p>Ek bir maliyet kalemi değildir.</p>	<p>Yasalarda belirtilen şekilde.</p> <p>Durum İPKB tarafından koordine edilip tanımlanacaktır.</p> <p>Yapılar, buna uygun olarak ilgili kurumlar tarafından seçilecektir.</p>

	❖ Şikayet Çözme Mekanizması	<p>İSMEP faaliyetleriyle ilgili olarak Aşağıda belirtilen tüm iletişim kanalları (e-posta, telefon, faks, vs.) üzerinden İPKB'ye ulaşılabilecektir.</p> <p>İstanbul Proje Koordinasyon Birimi Tel: +90 216 505 55 00 Faks: +90 (216) 225 04 85 e-posta: info@ipkb.gov.tr twitter: @ipkbgovtr Facebook: ipkb (İstanbul ProjeKoordinasyonBirimi)</p>	Ek bir maliyet kalemi değildir.	Şikayetlere cevap verilmesi ve şikayetlerin çözülmesinden İPKB sorumludur.
	❖ Çalışanlar için Şikayet Çözme Mekanizması	<p>Müşavirlerin sahadaki çalışmalar süresince İş Kanunu'nun 36. Maddesine istinaden "İşçilerin parayla ilgili şikayetleri" için "Şikayet Çözme Mekanizması" kurmaları istenmektedir. Bu kanuna göre; Müşavir, işçilerin parala ilgili şikayetleri için Müteahhitin ilgili hakedişi ödenmeden önce 1 ay boyunca asılı kalmak üzere panoya duruyu asar. İşçiler şikayetlerini ayrıca Müşavire ya da İPKB'ye doğrudan iletebilir.</p>	Ek bir maliyet kalemi değildir.	<p>Faaliyetin takibi ve gözetiminden mühendis sorumludur.</p> <p>Azaltma önleminin uygulanmasından yüklenici sorumludur.</p>

	<p>❖ Projenin Etkilenen Kişiler Mekanizması (PEKM)</p>	<p>PEKM, Asya Altyapı Yatırım Bankası (AIIB)'nin çevre politikası ve sosyal politikasını (ÇSP) uygulama konusundaki eksikliklerinin kendilerini olumsuz şekilde etkilediğine veya etkileyebileceğine inanan Projeden etkilenen kişiler tarafından yapılan başvuruların - bu kişilerin endişelerinin Proje seviyeli ŞÇM veya Banka Yönetiminin süreçleriyle uygun şekilde çözülemediği durumlarda- bağımsız ve tarafsız bir şekilde incelenmesine imkan sağlamak amacıyla AIIB tarafından oluşturulmuş bir mekanizmadır.</p> <p>AIIB PEKM hakkında bilgi almak için aşağıdaki adresi ziyaret ediniz: https://www.aiib.org/en/policies-strategies/operational-policies/policy-on-the-project-affected-mechanism.html</p>	<p>Ek bir maliyet kalemi değildir.</p>	<p>PEKM'nin uygulanmasından AIIB sorumludur.</p>
--	---	---	--	--